



BESLUIT FLORA- FAUNAWET VAN GEDEPUTEERDE STATEN VAN GELDERLAND

Datum besluit : 25 juli 2016
Onderwerp : Flora- en faunawet - zaaknummer 2016-009558 – wildbeheereenheden: Land van Gelre; Tielerwaard-West; Bommelerwaard, Midden Betuwe en Groot Buren.
Activiteit : schadebestrijding wilde eend op graan - werkgebied wildbeheereenheid
Verlenen/afwijzen : Verlenen
Aanvrager : Betrokken wildbeheereenheden door tussenkomst van de Faunabeheereenheid Gelderland.
Zaaknummer : 2016-009558

Ontheffing Flora- en faunawet (hierna Ffw) artikel 68 aan de Wildbeheereenheid (Wbe) : Land van Gelre; Tielerwaard-West; Bommelerwaard, Midden Betuwe en Groot Buren. voor schadebestrijding van wilde eend aan graangewassen.

I GEGEVENS

a Aanvraag

Gegevens

Op 6 juli 2016 ontvingen wij een aanvraag van de wildbeheereenheid Land van Gelre en vervolgens andere wbe's voor een ontheffing op grond van de Ffw, artikel 68, voor het bestrijden van schade veroorzaakt door de wilde eend aan graangewassen op gronden binnen hun werkgebieden.

De aanvraag betreft:

- aangevraagde soort(en): De wilde eend ;
- schade/overlast aan: graangewassen;
- locatie: werkgebieden betrokken wbe's;
- periode aanvraag: 15 juli tot 15 augustus;
- preventieve maatregelen: diverse;
- aangevraagde middelen: geweer.

Voorgaande ontheffingen

Aan de wbe's is in 2005 t/m 2009 en in 2010 t/m 2014 door tussenkomst van de Faunabeheereenheden: Rivierenland en Oost Gelderland een ontheffing voor wilde eend verleend voor gebruik van het geweer in graangewassen waarbij de faunabeheerplannen op het betreffende onderdeel zijn goedgekeurd. Deze ontheffing is een maal verlengd voor 2015.

b Wetgeving en provinciaal beleid

Op grond van de artikelen 9 en 10 van de Ffw is het verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te verontrusten, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen. De wilde eend is aangemerkt als een beschermde inheemse diersoort op grond van artikel 4 van de Ffw.

Vrijstelling op grond van artikel 65 Ffw

In artikel 65 Ffw is bepaald dat bij algemene maatregel van bestuur beschermde inheemse diersoorten worden aangewezen die niet in hun voortbestaan worden bedreigd en in het gehele land of in delen van het land veelvuldig belangrijke schade aanrichten. De wilde eend is als zodanig aangewezen.

Voor deze soorten kan bij ministeriële regeling, dan wel provinciale verordening, worden toegestaan dat de grondgebruiker handelt in afwijking van het bepaalde in de artikelen 9 t/m 12 van de Ffw ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, bedrijfsmatige visserij en wateren, of schade aan de fauna, wanneer er geen andere bevredigende oplossing bestaat en indien geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort. De wilde eend staat in de Provinciale vrijstellingsverordening. De wilde eend mag daarom in het kader van belangrijke schade aan landbouwgewassen onder nadere voorwaarden jaarrond worden verontrust.

Ontheffing op grond van artikel 68 Ffw

Wanneer er geen andere bevredigende oplossing bestaat en indien geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort, kunnen Gedeputeerde Staten, voor zover niet bij of krachtens enig ander artikel van deze wet vrijstelling is of kan worden verleend, ten aanzien van beschermde inheemse diersoorten, het Faunafonds gehoord, ontheffing verlenen van het bepaalde bij of krachtens de artikelen 9 tot en met 15, 15a, 15b, tweede lid in samenhang met het eerste lid, 16, 17, 18, 53, eerste lid, onderdelen c en d, 72, vijfde lid, en 74 van de Ffw:

- a in het belang van de volksgezondheid en openbare veiligheid;
- b in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
- c ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, bedrijfsmatige visserij en wateren;
- d ter voorkoming van schade aan flora en fauna of;
- e met het oog op andere, bij algemene maatregel van bestuur aan te wijzen, belangen.

In onderhavig geval wordt ontheffing gevraagd vanuit het belang genoemd onder c.

Tot aanwijzing van de voren beschreven belang(en) is overgegaan omdat het voorkomen of bestrijden van deze vormen van schade niet geheel aansluit bij de belangen die bij of krachtens artikel 68 van de Ffw zijn aangewezen en er niettemin grote behoefte bestaat hiertegen op te treden.

Faunabeheerplan

Een ontheffing wordt in beginsel verleend aan een Faunabeheereenheid (FBE) op basis van een faunabeheerplan. Indien, gelet op de soort dan wel de aard of omvang van de te verrichten handelingen, de noodzaak ontbreekt voor een faunabeheerplan of tussenkomst van een FBE, dan wel het gebied waar de handelingen worden verricht niet is gelegen in een gebied waarover zich de zorg van een FBE uitstrekt, kan de ontheffing ook aan anderen dan een FBE worden verleend. Door de Faunabeheereenheid is nog geen nieuw faunabeheerplan wilde eend opgesteld en ingediend in afwachting van de nieuwe wet natuurbescherming.

Provinciaal schadebestrijdingsbeleid

De Nota Flora- en faunabeleid, deel II Faunabeheer en schadebestrijding, vastgesteld door Gedeputeerde Staten van Gelderland op 16 oktober 2002 is per 21 augustus 2012 vervangen door de Kadernota Faunabeleid. In deze Kadernota wordt ten aanzien van de wilde eend niets aangegeven.

Aangegeven is wel dat er nog concrete beleidsregels zullen volgen. Tot die tijd zullen we – voor zover relevant en actueel – aansluiting zoeken bij hetgeen is bepaald in de Nota Flora- en faunabeleid uit 2002.

In deze nota is met betrekking tot de wilde eend het volgende opgenomen.

De stand van Wilde eenden moet in gebieden met kwetsbare teelten door middel van reguliere bejaging op een acceptabel niveau gehouden worden. Aanvullend hierop zijn preventieve maatregelen in de meeste gevallen toereikend om schade te voorkomen. Voor de soort wordt vrijstelling aan de grondgebruikers verleend voor opzettelijk verstoren. In het voorjaar en in de rijpingsfase van granen en mais kunnen extra maatregelen noodzakelijk zijn. In verband met het feit dat in korte tijd belangrijke schade kan ontstaan is snel optreden in genoemde situaties gewenst. In die gevallen is ontheffing op voorhand mogelijk op basis van een faunabeheerplan.

Procedure

Op grond van de Beleidsregels faunabeheer en schadebestrijding Gelderland (artikel 12, tweede lid) zijn de bepalingen betreffende besluiten van titel 4.1 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing op ontheffingen waaraan geen faunabeheerplan ten grondslag ligt. Dit betekent dat het besluit is voorbereid volgens de reguliere voorbereidingsprocedure en dat het niet eerst gedurende zes weken in ontwerp ter inzage behoeft te worden gelegd.

c Advies Faunafonds

Het Faunafonds heeft in 2009 advies uitgebracht over het faunabeheerplan rivierenland onderdeel wilde eend. Zij adviseerde dit goed te keuren en motiveerde dat als volgt:

‘Hoewel algemeen is aanvaard dat de grondgebruiker verantwoordelijk is voor het voorkomen en beperken van schade, leidt het inzetten van visuele middelen die weinig schade beperkende effecten lijken te hebben, vaak tot frustraties. Ook worden deze middelen als een belemmering ervaren bij het uitvoeren van gangbare werkzaamheden aan het gewas. Daarnaast heeft het bestuur aangegeven de inzet van het geweer bij verjaging door ondersteunend afschot als inzet van een akoestisch middel te zien.’

Wilde eenden komen meestal onverwacht in grotere aantallen vanaf het water op het land. Dit vraagt snel en adequaat optreden. Dit betekent dat, ook al zijn maatregelen maar kort effectief, dit al voldoende kan zijn om grote schade aan de graanpercelen te voorkomen. De acties dienen dan wel regelmatig herhaald te worden. Volgens de eindgebruikers zijn visuele middelen nauwelijks effectief maar werken akoestische middelen wel voor de korte termijn.

De periode waarin het graan kwetsbaar is beslaat zes weken. De effectiviteit van het gebruik van de ontheffing is sterk afhankelijk van de weers- en oogstomstandigheden in het betreffende jaar.

Zij heeft dit advies desgevraagd op 22 juli 2016 per mail aan ons bevestigd en daarbij nog toegevoegd:

“Daar we al aan het begin van de oogstperiode staan (afrijpen gaat snel met dit weer en de eerste percelen zijn reeds geoogst) lijkt het zaak de ontheffing zsm te verlenen”.

II BELANGENAFWEGING

Op grond van artikel 68 van de Ffw kunnen gedeputeerde staten onder meer ontheffing verlenen van het bepaalde in de artikelen 9, 10, 11, 12, 72, vijfde lid en 74 van de Ffw. Dit ter voorkoming en bestrijding van schade veroorzaakt door wilde eenden aan landbouwgewassen wanneer er geen andere bevredigende oplossing bestaat en indien geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort.

De toetsingscriteria zijn:

- Is er sprake van een **bejaagbaar veld**?
- Is er sprake van **schade**?
- Zijn er **andere bevredigende oplossingen**?
- Is de **gunstige staat van instandhouding** van de te bestrijden soort in gevaar?

- Is er sprake van de inzet van **bijzondere middelen**?

1 Bejaagbaar veld

In artikel 49 Ffw staat dat bij algemene maatregel van bestuur regels worden gesteld met betrekking tot de eisen waaraan jachtvelden moeten voldoen. Volgens artikel 74, eerste lid, sub a, van de Ffw is het verboden bij de uitoefening van bevoegdheden toegekend bij of krachtens artikel 65 tot en met 70 van de Ffw, dieren te vangen of te doden met een geweer of een jachtvogel in een veld dat niet voldoet aan de krachtens artikel 49 Ffw gestelde eisen. In het Jachtbesluit, artikel 10, staat dat een jachtveld waarop het genot van de jacht met gebruikmaking van een geweer mag worden uitgeoefend, een aaneengesloten oppervlakte van ten minste 40 hectare per jachthouder heeft waarop deze als zodanig bevoegd is te jagen.

De ontheffing wordt gevraagd voor de bij de wildbeheereenheden aangesloten jachthouders, welke beschikken over een jachtveld waar ingevolge de Flora en faunawet met een geweer gejaagd mag worden.

Conclusie

Er is sprake van bejaagbare jachtvelden

2 Schade

Dreiging van belangrijke schade dient bij voorkeur met historische gegevens te worden onderbouwd. Als definitie voor belangrijke schade hanteren wij ten minste € 250,- per geval. De aanvraag wordt gedaan ter voorkoming van belangrijke schade door wilde eenden aan graangewassen. Wilde eenden kunnen in de afrijpingsfase van graan binnen korte tijd belangrijke (d.w.z. €250, - of meer) schade aanrichten. Deze periode beslaat ongeveer zes weken. Omdat de Wilde eend tot wildsoort behoort en de jachthouder verantwoordelijk voor schade wordt schade in het jachtseizoen niet getaxeerd door het Faunafonds. Van de eerder in de faunabeheerplannen opgenomen gemeenten is vastgesteld dat daar door wilde eenden belangrijke schade is vastgesteld door het Faunafonds danwel danwel dreiging daarvan door de provincie. Dit waren er volgens rapportage daarover van de Faunabeheereenheid in 2015: 21 van de 49 wbe's in Gelderland. Op grond daarvan hebben wbe's de afgelopen jaren schade kunnen voorkomen en beperken door gebruik van het geweer in aanvulling op verjaging in de periode voor opening van de jacht. Desondanks is in de afgelopen jaren uw wbe's de volgende schade getaxeerd door het Faunafonds-Bij 12:

jaar	wbe	Schade in €	gewas
2011	Tielerwaard west (2007 en 2008 ook schade > € 250)	3.420	wintergraan
2009	Bommelerwaard	313	wintergraan
2012		580	wintergraan
2014	Midden betuwe (Elst gld)	580	wintergraan

Reden op grond waarvan door de Faunabeheereenheid is nagevraagd of zij schadebestrijding noodzakelijk achten. Zij hebben daarbij aangegeven deze op voorhand ter beschikking te willen hebben om in te kunnen zetten aan de wbe's Tielerwaard west, Bommelerwaard, Midden Betuwe. Zij heeft ons op 25 juli geadviseerd om de WBE Groot Buren op verzoek ook te willen toevoegen en wel in verband met het volgende verzoek van deze wbe:

“Wij hebben gisteravond en vanmorgen op een gedeeltelijk gelegerd tarweperceel van de Jachtcombinatie Geldermalsen (jachtveld nr. 0292026), grote aantallen wilde eenden geconstateerd en verjaagd. Hier is dan ook al enige vraatschade opgetreden. Ook in het jachtveld Wadenijen (jachtveld nr. 0292003) hebben wij deze week een 20-tal eenden op een gelegerd tarwe perceel geconstateerd en vrezend dat ook, dat het hier binnenkort uit de hand gaat lopen. Hierbij vragen wij jou dan ook om advies, hoe wij z.s.m. een afschotvergunning voor de wilde eend kunnen krijgen, om schade te bestrijden en ook ter

voorkoming van de dreigende schade gevallen. Ook horen wij graag van jou, welke preventieve maatregelen wij moeten nemen. “

Conclusie

Er is sprake van schadehistorie van belangrijke schade aan graangewassen en van (dreigende) schade aan graangewassen in het rivierengebied bij tenminste de onderhavige wildebeheereenheden in een korte periode dat het graan afrijpt en kan gaan legeren afhankelijk van weers- en groei omstandigheden van het onderhavige gewas. Dit is dit jaar tenminste bij de onderhavige wbe's het geval.

3 Andere bevredigende oplossingen

Het Faunafonds geeft voor preventieve middelen bij schade door wilde eenden aan dat voor graszaad en graan vanaf zes maanden na inzaai kan worden volstaan met verjaging door menselijke aanwezigheid gecombineerd met verjaging door ondersteunend afschot. Verdere preventieve middelen zijn niet vereist.

Conclusie

Er zijn geen andere werkbare, bevredigende oplossingen dan ontheffing en afschot om de schade effectief te beperken of te voorkomen.

4 Gunstige staat van instandhouding

De wilde eend is als wildsoort in de Ffw opgenomen en is vanaf 15 augustus tot en met 31 januari bejaagbaar.

De wilde eend staat op de Provinciale vrijstellingsverordening als bedoeld in artikel 65, eerste lid, sub B, Ffw en kan daarom worden verontrust ter voorkoming van belangrijke landbouwschade. Voor wildsoorten waarop de jacht geopend is en de soorten op deze vrijstellingenlijst geldt dat de gunstige staat van instandhouding niet in het geding is. Het betreft talrijk voorkomende soorten die met regelmaat schade veroorzaken.

Conclusie

Het doden van de wilde eend doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van deze soort.

5 Bijzondere middelen

In artikel 72 van de Ffw is bepaald dat bij algemene maatregel van bestuur de middelen worden aangewezen waarmee dieren mogen worden gevangen of gedood. In de artikelen 5 en volgende van het Besluit beheer en schadebestrijding dieren zijn deze middelen aangewezen. Van het verbod om dieren te vangen of te doden met andere dan voornoemde middelen kan ontheffing worden verleend, maar dat kan slechts voor middelen die geen onnodig lijden van dieren veroorzaken. Behoudens de voor de jacht geoorloofde middelen (geweren en honden, niet zijnde lange honden) wordt er geen ander bijzonder middel gebruikt.

Conclusie

Er is geen sprake van inzet van andere middelen dan de toegelaten middelen waarmee dieren mogen worden gevangen of gedood zoals genoemd in het Besluit beheer en schadebestrijding dieren te weten het geweer en hond, niet zijnde een lange hond.

Conclusie toetsingscriteria

Op basis van de toetsingscriteria is er voldoende grond om de gevraagde ontheffing te verlenen.

III BESLUIT

GEDEPUTEERDE STATEN VAN GELDERLAND hebben besloten op grond van de Flora- en faunawet artikel 68 en gehoord het Faunafonds;

Van het gestelde in de artikelen 9, 10, 11, 12, 72, vijfde lid en 74, van de Flora- en faunawet, voor het verontrusten, opsporen, bemachtigen en doden van de beschermde inheemse diersoort wilde eend (*Anas platyrhynchos*) met geweer op gronden gelegen binnen de werkgebieden van de onderhavige wildbeheereenheden ter voorkoming van schade aan graangewassen voor de periode heden tot 15 augustus 2016.

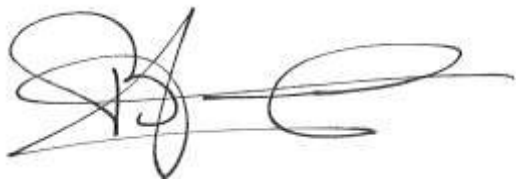
ONTHEFFING te verlenen aan:

De Wbe's: Tielerwaard West; Bommelerwaard, Midden Betuwe, Groot Buren en Land van Gelre.

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorschriften verbonden:

1. De wildbeheereenheid machtigt natuurlijke personen om de ontheffing en de daarbij verleende rechten feitelijk te gebruiken door afgifte van een schriftelijke machtiging.
2. Machtigingen voor het gebruik van de ontheffing om dieren te doden, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen worden slechts verleend aan jachtaktehouders, welke gerechtigd zijn om zelfstandig te jagen conform artikelen 33 en 36 lid 2 van de Flora- en faunawet op de gronden waar schadebestrijding van wilde eenden zal worden uitgeoefend.
3. De gemachtigde gebruiker mag zich bij de schadebestrijding laten vergezellen door 1 jachtaktehouder. Bij aaneengesloten percelen met een oppervlak van meer dan 40 hectare met daarop kwetsbare akkerbouwgewassen mogen dit twee jachtaktehouders zijn.
4. In afwijking van hetgeen hieromtrent is vastgesteld in artikel 7 van het Besluit beheer en schadebestrijding dieren, is het gebruik van het geweer waarvoor de ontheffing is verleend, ook toegestaan vanaf een half uur voor zonsopgang en een half uur na zonsondergang.
5. Een verjaagactie dient beperkt te blijven tot het schadeperceel en 20 meter vanaf de rand daarvan.
6. Ringen die aan poten van gedode vogels worden aangetroffen, moeten met een nauwkeurige opgave van plaats en datum van afschot van de betreffende vogels gezonden worden aan: Vogeltrekstation Postbus 50, 6700 AB Wageningen. www.vogeltrekstation.nl.
7. De ontheffinghouders dienen uiterlijk 1 maand na de gebruikperiode een rapportage in over het gebruik van de ontheffing conform artikel 69 van de Flora- en faunawet al dan niet door tussenkomst van de Faunabeheereenheid Gelderland. In deze rapportage staat tenminste vermeld welke acties er hebben plaatsgevonden en of deze het gewenste resultaat hebben opgeleverd en hoeveel wilde eenden per actie zijn geschoten.

Namens Gedeputeerde Staten van Gelderland,



H. Boerdam

Belanghebbenden kunnen binnen zes weken na dagtekening van dit besluit hiertegen een bezwaarschrift indienen. Het bezwaarschrift dient te worden gezonden aan Gedeputeerde Staten, secretariaat Commissie van Advies voor Bezwaarschriften en Klachten, Postbus 9090, 6800 GX Arnhem. Op envelop en brief duidelijk "bezwaarschrift" vermelden.

Degene die een bezwaarschrift heeft ingediend, kan bij de voorzieningenrechter van de rechtbank Gelderland (Postbus 9030, 6800 EM Arnhem) een verzoek indienen om een voorlopige voorziening te treffen. Voor individuele burgers (niet voor advocaten en ook niet voor gemachtigden namens een bedrijf of een organisatie) bestaat de mogelijkheid dat verzoek digitaal in te dienen. Meer informatie kunt u vinden op www.rechtspraak.nl. Voor het behandelen van een verzoek om een voorlopige voorziening wordt griffierecht geheven. Over de hoogte en de wijze van betaling van het griffierecht kunt u informatie verkrijgen bij de rechtbank Gelderland, telefoonnummer (026) 359 20 00 of op www.rechtspraak.nl.

Informatie over de bezwarenprocedure en de mogelijkheid van mediation is te vinden op de website van de provincie Gelderland (www.gelderland.nl). U kunt die informatie, vervat in de brochure "Niet eens met een besluit van de provincie Gelderland? Bezwaarschrift of mediation", ook opvragen bij het Provincieloket via telefoonnummer (026) 359 99 99.